

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

ULOGA I VAŽNOST SLIKOVNICE U PREDŠKOLSKOJ DOBI
ZAVRŠNI RAD

Predmet: Dječja književnost s medijskom kulturom

Mentorica: doc. dr. sc. Valentina Majdenić

Komentorica: dr. sc. Vedrana Živković Zebec

Student: Kata Darmopil

Matični broj: 2814

Osijek, rujan 2017.

SAŽETAK

Slikovnica se smatra prvom djetetovom knjigom koja uvelike utječe na cjelokupni razvoj djeteta. Slikovnice potiču govorno – jezični razvoj u djece te pomoću nje uče o svijetu. U ovome radu se istraživalo koliko se predškolska djeca koriste slikovnicama, njihove preferencije slikovnica te poticaj roditelja i predškolske ustanove na čitanje slikovnica, odnosno smatraju li slikovnice važne za djetetov razvoj. Hipoteze istraživanja su bile sljedeće:

1. Roditelji smatraju da su slikovnice važne za razvoj njihove djece
2. Djeca predškolske dobi radije biraju slikovnice s više teksta
3. Većina predškolskih ustanova ima programe poticanja čitanja
4. U današnje vrijeme više od polovice djece koristi se multimedijalnim slikovnicama u predškolskoj dobi

Rezultati dobiveni istraživanjem potvrdili su prvu hipotezu, odnosno svi roditelji su odgovorila kako su slikovnice važne za razvoj djeteta. Iako je u teoriji naglašeno kako se djeca predškolske dobi sve više interesiraju za slova i više teksta u slikovnici, druga hipoteza nije potvrđena, odnosno većina roditelja je odgovorila kako njihova djeca preferiraju više slikovnice sa slikama. Treća hipoteza je očekivano potvrđena, odnosno većina predškolskih ustanova djece ispitanika imaju programe poticanja čitanja. Četvrta hipoteza također je potvrđena, u današnje vrijeme se sve više djece koristi multimedijalnim slikovnicama.

Ključne riječi: slikovnica, djeca, predškolska dob

SUMMARY

The picture book is considered the first child book that greatly affects the overall development of the child. Picture books encourage language development in children and through them they learn about the world. The paper deals with how pre-school children use picture books, their preferences for picture books, and the encouragement of parents and preschool institutions to read picture books, or whether picture books are important for child development. Research hypothesis were following:

1. Parents believe that picture books are important for the development of their children
2. Children of preschool age prefer picture books with more text
3. Most preschool institutions have enrichment reading programs
4. Nowadays, more than half of the children use multimedia image books in pre-school age

The results obtained by the research confirmed the first hypothesis, all parents answered that the picture books are important for the development of their children. Though in theory it is emphasized that preschool children are increasingly interested in letters and more text in the picture book, the second hypothesis is not confirmed. Most parents answered that their children prefer picture books with pictures. The third hypothesis is confirmed as expected. Most pre-school facilities for children of respondents have enrichment reading programs. The fourth hypothesis has also been confirmed, more and more children use media picture books today.

Key words: picture books, children, preschool age

Sadržaj

1. UVOD	5
2. DIJETE PREDŠKOLSKE DOBI.....	6
3. SLIKOVNICA	7
3.1. Podjela slikovnica.....	8
3.1.1. Multimedijske slikovnice.....	8
3.2. Funkcije slikovnice.....	9
3.2.1. Informacijsko-odgojna funkcija.....	9
3.2.2. Spoznajna funkcija.....	10
3.2.3. Iskustvena funkcija	10
3.2.4. Estetska funkcija	10
3.2.5. Govorno-jezična funkcija.....	10
3.2.6. Zabavna funkcija.....	11
4. ULOGA I VAŽNOST SLIKOVNICE U DJECE PREDŠKOLSKE DOBI	11
5. METODOLOGIJA: ULOGA I VAŽNOST SLIKOVNICE U PREDŠKOLSKOJ DOBI..	12
5.1. Metodologija.....	12
5.2. Zadatci istraživanja.....	12
5.3. Hipoteze istraživanja	12
5.4. Metoda rada	12
5.5. Instrument prikupljanja podataka	12
5.6. Postupak prikupljanja podataka	13
5.7. Uzorak	13
5.7.1. Vrste uzorka	13
5.7.2. Način obrade podataka.....	13
5.8. Rezultati istraživanja	13
5.8.1. Analiza hipoteza istraživanja	18
6. ZAKLJUČAK	20
LITERATURA.....	21
PRILOZI.....	22

1. UVOD

Danas je široko poznato kako je učenje veoma kompleksan proces koji obuhvaća kako psihičku, tako i tjelesnu stranu čovjekovog života. Mala djeca učenjem napreduju u osjetilnom, motoričkom, emocionalnom, govornom, a zatim i spoznajnom području. U predškolskoj dobi, učenje je veoma važno jer se njime stječu opća, nespecifična strategijska iskustva te formiraju sposobnosti djece (Selimović i Karić, 2011).

Kod djece je najčešći način učenja komuniciranje, što s odraslima, što s vršnjacima. Osnovno sredstvo komunikacije među ljudima jest jezik, odnosno skup glasovnih i pisanih znakova kojima se prenosi određena poruka, tj. određene misli (Selimović i Karić, 2011). S obzirom da knjige počivaju na jeziku, neupitna je važnost koju one imaju u različitim segmentima čovjekova života, osobito u učenju i razvijanju znanja. Osobito važnu ulogu knjige imaju u razvoju pismenosti, zbog čega odrasli imaju odgovornost odabira načina, sredstava i vremena pri uvođenju djeteta u svijet pismenosti. Nužno je omogućiti djetetu doticaj s pismenošću mnogo prije nego što je ono spremno samostalno pisati i čitati (Martinović i Stričević, 2011).

„Iako dijete prvu pisanu riječ možda susreće na kutiji od igračke, nekom odjevnom predmetu, natpisu na svjetlećoj reklami ili drugdje, slikovnica je, ako ne prvi, onda zasigurno najbogatiji izvor pisane riječi s kojim se dijete može susresti u ranom djetinjstvu.“ (Martinović i Stričević, 2011, str. 39). Slikovnica je najčešće prva knjiga s kojom se djeca susreću, a samim time i veoma važan alat za cjeloviti razvoj djeteta. Ona u djece razvija smisao za lijepo, ali i poboljšava pamćenje, mišljenje i logičko zaključivanje. Slikovnica može biti igračka ili karton za slaganje, a pomoću nje dijete uči o svijetu i moralnim vrijednostima, razvija osjećaje i čitalačke sposobnosti (Crnković, 1980; Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD, 2006; Visinko, 2000).

U ovom prikazat će se kakav utjecaj slikovnica kao, najčešće prvi izvor pisane riječi, ima na djecu predškolske dobi, odnosno djecu u razdoblju od 5 ili 6 godina.

2. DIJETE PREDŠKOLSKE DOBI

Iako se danas susrećemo s mnogim podjelama kod karakterizacije životne dobi djece, odgojitelji/ce pod djecom predškolske dobi najčešće karakteriziraju djecu od 5. do 6. godine života. Djeca od 5 godina su pouzdana i stabilna djeca sa željom zadovoljavanja zahtjeva i očekivanja odraslih osoba. Često je kod njih naglašena inicijativnost, planiranje igre, istraživanje okoline te učenje izražavanja emocija na društveno prihvatljiv način. Na prijelazu iz pete u šestu godinu, djeca počinju burno reagirati kada nisu zadovoljna te ići iz jedne krajnosti u drugu. Nadalje, šesta godina je godina živosti i energije, spremnosti da se proba sve što je novo te, ponekad, neopravdane sigurnosti u sebe (Starc i sur., 2004).

Kao i u ostalim razdobljima djetetova života, i u ovom razdoblju igra ima veoma važnu ulogu za djecu. Naime, ona se može iskoristiti kao veoma vrijedan alat za razvijanje djetetove pažnje, stvaralačke mašte, postavljanje pravila i sl. Djeca u igri preuzimaju nove uloge koje predstavljaju odraz doživljenih situacija u stvarnom životu. Osim toga, kroz igru djeca često stvaraju svoja prva prava prijateljstva (N.N., 1979).

U ovom razdoblju veoma je važna činjenica da mišljenje poprima oblike uzročno-posljedične povezanosti – nastupaju mnoga pitanja zašto? i kako?, a govor se usavršava i obogaćuje (N.N., 1979). Djetetu se povećava interes za slova, pisanu riječ i knjige, propituje za značenje riječi koje ne razumije te bez problema komunicira i održava razgovor s članovima obitelji, vršnjacima i drugim osobama (Starc i sur., 2004). Valja naglasiti kako petogodišnje i šestogodišnje dijete rado zagledava knjige duže vremena te sve više traži da mu se čita (Starc i sur., 2004), zbog čega je slikovnica u ovom razdoblju veoma važan alat za učenje te proširenje pojmovnog shvaćanja i vokabulara.

3. SLIKOVNICA

Za komunikaciju, učenje, stvaranje iskustva i upućivanje djece u svijet odraslih, odnosno odrastanje djece, od središnje je važnosti ponajprije razumjeti njihov svijet. Knjiga za djecu koja je oduvijek poticala bolje razumijevanje dječjeg svijeta i služila za razvoj djece jest slikovnica (Halačev, 2000).

Prema Komisiji za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD (2006) slikovnica predstavlja prvu djetetovu knjigu u kojoj je priča upotpunjena ili proširena i obogaćena ilustracijama. Ilustraciju, odnosno sliku možemo opisati kao vizualni medij, odnosno znak koji govori sam za sebe. Slika, a samim time i slikovnica jest svojevrstan medij za razvoj osjetljivosti primanja poruka iz vizualnog koda već u najranijoj dobi djetetova života (Petrovič-Sočo, 1997).

Slikovnica može biti igračka, karton za slaganje, a često je zbir slika bez teksta ili sa tekstom koji na najjednostavniji mogući način tumači sliku. Slikovnica može biti i bogato ilustrirana pjesma određenog dječjeg pjesnika ili s mnogo slika, a prilično malo riječi prikazana bajka ili slično (Crnković, 1980).

Slikovnica je najčešće prva knjiga s kojom se djeca susreću, a samim time i veoma važan alat za cjeloviti razvoj djeteta. Ona u djece razvija smisao za lijepo, ali i poboljšava pamćenje, mišljenje i logičko zaključivanje. Pomoću slikovnice dijete uči o svijetu, dok pozitivni likovi u slikovnicama stvaraju ideale kod djece i na taj način pružaju moralni primjer djeci. Tako slikovnica razvija djetetove osjećaje, pomaže u usvajanju moralnih vrijednosti, pridonosi razvoju čitalačkih vještina te motivira djecu na samostalno čitanje i uživanje u knjizi (Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD, 2006; Visinko, 2000).

Slika 1: Slikovnica

3.1. Podjela slikovnica

U Republici Hrvatskoj slikovnica je uvrštena u dječju književnost, a može se podijeliti na osnovi različitih kriterija. Majhut i Zalar (2008) slikovnice dijele s obzirom na oblik, strukturu izlaganja, sadržaj, likovnu tehniku te sudjelovanje recipijenta (Martinović i Stričević, 2011).

Slikovnice po obliku mogu biti leporello, *pop-up*, nepoderive, slikovnice igračke te multimedijske slikovnice koje uključuju sliku, tekst i zvuk.

Slika 2: Leporello slikovnica

Slika 3: Pop-up slikovnica

Kada se radi o strukturi izlaganja, slikovnice mogu biti narativne i tematske. Prema sadržaju slikovnice mogu biti vrlo raznolike te je gotovo nemoguće navesti sve skupine tema koje one obuhvaćaju – najzastupljenije su životinje, svakodnevni život, abeceda, igre... S obzirom na vrstu tehnike upotrijebljene pri oblikovanju likovne dimenzije slikovnice se dijele na fotografske, lutkarske, slikovnice stvarnih dječjih crteža i crteža umjetnika, strip-slikovnice te interaktivne slikovnice. Na samom kraju, kada se radi o sudjelovanju recipijenta, postoje slikovnice kojima se dijete samostalno služi i one za koje je potrebno posredovanje roditelja, odgojitelja ili neke treće osobe ((Martinović i Stričević, 2011)).

3.1.1. Multimedijske slikovnice

Današnja djeca su drugačija od djece iz vremena kada smo mi, naši roditelji, bake ili djedovi bili djeca, a samim time su i njihovi zahtjevi jednim dijelom značajno drugačiji. Shodno mijenjanju zahtjeva i potreba današnje djece, javljaju se i neke nove vrste pristupa i učenja. Tako je došlo i do promjene klasične slikovnice, koja danas ima puno više oblika te koja je, na neki način, dopunjena verzija klasične slikovnice. Sestra blizanka klasične slikovnice jest multimedijska slikovnica koja je, najjednostavnije rečeno, medijska ili

elektronska knjiga koja je namijenjena prvenstveno djeci, a sadrži tekst, slike, zvuk, animacije i interaktivnost (Halačev, 2000).

Ono što je karakteristično za multimedijску slikovnicu jest to što se gleda na računalu te sadrži ilustriranu verziju priče sličnu tradicionalnim pričama objavljenima u obliku klasične slikovnice. Multimedijске slikovnice često uključuju dramatičnu naraciju, glazbu i zvučne efekte, kao i zvuk izgovaranja trenutno označene riječi. Neke multimedijске slikovnice sadrže i definicije riječi, ili se, ukoliko se to želi, određena riječ može ponavljati po potrebi (McKenna, 2006).

Multimedijска slikovnica, jednako kao i klasična ima za ciljeve buđenje dječje mašte, razvijanje smisla za lijepo, učenje slova, čitanja i jezika općenito, razvoj glazbene kulture i sl. Jednako kao i klasična slikovnica, multimedijска slikovnica rađala se i oblikovala postupno i s puno promišljanja (Halačev, 2000). Koje su to funkcije koje multimedijalna, ali i klasična slikovnica ispunjavaju u današnje vrijeme, prikazat će se u nastavku ovog rada.

3.2. Funkcije slikovnice

Slikovnice su oduvijek pravljene s određenim ciljem, a to je bolje razumijevanje dječjeg svijeta, kao i poticanje komunikacije, učenja, stvaranja iskustva te upućivanje djece u svijet odraslih (Halačev, 2000). Kada se radi o funkciji samih slikovnica, one su se ponajprije koristile kao sredstva za poučavanje te moralni, duhovni i vjerski odgoj djece, prema čemu možemo vidjeti da je slikovnica nastala s određenom svrhom i ciljevima. Ona počiva na različitim motivima čiji se spektar kroz vrijeme mijenja i širi. U današnje vrijeme slikovnica raspolaže pedagoškim, psihološkim, umjetničkim i jezičnim potencijalima utjecaja na dijete te je veoma važno da ona, kao takva, bude u korespondenciji s potrebama onih kojima je namijenjena (Martinović i Stričević, 2011). Tako danas prepoznavamo nekoliko osnovnih funkcija koje korespondiraju potrebama djece u današnje vrijeme.

3.2.1. Informacijsko-odgojna funkcija

Informacijsko-odgojna funkcija slikovnica je ona funkcija koja omogućuje djetetu da razvija svoje mišljenje, odnosno sposobnost analize, sinteze, usporedbe i uopćavanja. Osim toga, ona pomaže djetetu razumjeti uzročne veze između stvari i pojava te doći do potrebnih informacija, kao i osvijestiti i riješiti probleme kojih nije bilo svjesno ili ih nije znalo izraziti. Slikovnica će djetetu poslužiti kao izvor znanja iz kojeg će dobiti odgovor na pitanja i probleme koja ga zaokupljaju. Pomoći će djetetu i u pravilnom shvaćanju svijeta i odnosima u

njemu. Osim toga, dijete će naučiti kako se služiti knjigama i njihovu pravu vrijednost (Čačko, 2000; Martinović i Stričević, 2011).

3.2.2. Spoznajna funkcija

Spoznajna funkcija ima zadaću kroz svoj slikovni i tekstualni sadržaj djetetu omogućiti provjeru njegovih spoznaja, kao i znanja o stvarima, odnosima i pojavama te na taj način pružiti povratnu informaciju o njihovoj ispravnosti. Na taj način, dijete samoprovjerom dobiva sigurnost u svoje stavove i mišljenja (Čačko, 2000).

3.2.3. Iskustvena funkcija

Iskustvena funkcija veoma je važna sa stajališta socijalizacije djeteta, odnosno oblikovanja djeteta kao punopravnog člana ljudske zajednice (Čačko, 2000). Iskustvena funkcija sastoji se od pružanja posrednoga iskustva djetetu. Naime, mnogo toga što dijete ne može doživjeti neposrednim iskustvom, ono može naučiti i spoznati kroz slikovnicu. Slikovnica primjerice omogućuje djetetu učenje o multikulturalnosti i multietničnosti, o posebnim potrebama pojedinaca te drugim društvenim temama (Nikolajeva, 2003). Jednostavno rečeno, dijete uči o okruženjima i stvarima koje su njemu nepoznate. Stoga slikovnica ima vrlo važnu ulogu u pokretanju razgovora djeteta i roditelja, te na taj način dolazi do razmjene znanja i iskustva, odnosno do uspostave veze između dviju generacija (Čačko, 2000).

3.2.4. Estetska funkcija

Veliku ulogu u slikovnici ima i estetska funkcija. Ona ima zadaću kod djeteta izazvati i razviti različite emocije i doživljaje. Tako kroz svoju estetsku funkciju, slikovnica u djece razvija osjećaj za lijepo, djeluje na njegov intelektualni i emocionalni razvoj (Čačko, 2000). Slikovnice uvelike utječu na oblikovanje stavova i zanimanje za knjigu, kao i razvoj ljubavi prema čitanju (Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD, 2006).

3.2.5. Govorno-jezična funkcija

Govorno-jezična funkcija slikovnica potiče i podupire razvoj fonemske i fonološke osviještenosti djeteta, kao i djetetov morfološki i sintaktički razvoj. Kroz ovu funkciju

slikovnica, dijete usvaja nove riječi i obogaćuje svoj vokabular, upoznaje karakteristike teksta i način njegova funkcioniranja te razvija druge predčitalačke vještine (Martinović i Stričević, 2011).

3.2.6. Zabavna funkcija

Posljednja, ali ne i najmanje važna jest zabavna funkcija slikovnice. Dijete se prvenstveno s knjigom mora igrati i zabavljati. Važno je da dijete knjigu shvaća kao razbibrigu, a ne kao nešto na što ga se prisiljava. Prisiljavanje djece na korištenje slikovnica će potaknuti osjećaj dosade, odbojnosti i nezadovoljstva djeteta. Kroz shvaćanje slikovnice kao igre i razbibrige, dijete neposredno uči i upija znanje kroz igru (Čačko, 2000).

4. ULOGA I VAŽNOST SLIKOVNICE U DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Kao što je već navedeno, slikovnica je djetetova prva knjiga. Ona potiče djetetov govorno – jezični razvoj, kao i napredovanje ostalih područja djetetovog razvoja. Aktivnosti vođene slikovnicama služe razvijanju slušne pažnje djeteta, poboljšanju izgovora, stabiliziranju glasa, proširivanju djetetova vokabulara, učenju povezivanja izgovorene riječi sa slikom, pravilnom oblikovanju rečenica, smislenom govoru te odgovaranju na pitanja (Planet Zoe, 2015).

Važno je da odgojitelji, kroz aktivnosti u vrtiću pa tako i sami roditelji kod kuće upoznaju dijete s ulogom slikovnice u njihovom životu.

Odgojitelji u svom radu koriste raznolike aktivnosti kako bi djeci približili slikovnicu te ih potaknuli na spontani govor. Dobra i pravodobno odabrana aktivnost je važan činitelj pri izazivanju djetetova zanimanja te omogućavanja djetetu da govor koristi na raznolik način i u različite svrhe (Petrovič-Sočo, 1997).

Roditelji bi trebali biti poticaj djetetu za aktivnosti vezane uz čitanje te sami znati koliko je važna slikovnica u djetetovu razvoju. Tako bi predškolsku djecu trebali upućivati na bogatije i složenije kompozicije slikovnica. Za poticanje samostalnog stvaranja predodžbe o likovima i radnji koja se odvija, djeci predškolske dobi valja omogućiti dostupnost primjerenih slikovnica čije će ilustracije biti maštovito nedorečene.

5. METODOLOGIJA: ULOGA I VAŽNOST SLIKOVNICE U PREDŠKOLSKOJ DOBI

5.1. Metodologija

U ovom istraživanju nastojala se ustanoviti uloga i važnost slikovnice u predškolskoj dobi, odnosno koliko se djeca koriste slikovnicama i smatraju li roditelji slikovnice važnima za djetetov razvoj.

5.2. Zadataci istraživanja

- Utvrditi koliko se djeca predškolske dobi koriste slikovnicama
- Utvrditi potiču li roditelji čitanje slikovnica i smatraju ih li važnima za djecu predškolske dobi
- Utvrditi preferiraju li djeca predškolske dobi više multimedijalne ili klasične slikovnice

5.3. Hipoteze istraživanja

- Roditelji smatraju da su slikovnice važne za razvoj njihove djece
- Djeca predškolske dobi radije biraju slikovnice s više teksta
- Većina predškolskih ustanova ima programe poticanja čitanja
- U današnje vrijeme više od polovice djece koristi se multimedijalnim slikovnicama u predškolskoj dobi

5.4. Metoda rada

Metoda rada korištena u istraživanju jest anketa.

5.5. Instrument prikupljanja podataka

Instrument koji sam koristila za prikupljanje podataka jest anketa. Anketu sam provodila s roditeljima djece predškolske dobi. U istraživanju sam poštivala Etički kodeks o tajnosti podataka te se nijedno ime roditelja nije koristilo pri analizi podataka istraživanja. Anketa ima 8 pitanja, 7 pitanja su zatvorenog tipa, a jedno je otvorenog tipa.

5.6. Postupak prikupljanja podataka

Postupak prikupljanja podataka jest anketa. Istraživanje je provedeno od 14.9.2017. do 18.9.2017. godine.

5.7. Uzorak

U istraživanju je obuhvaćen uzorak od 42 ispitanika, roditelja djece predškolske djece. Anketni upitnik je proslijeđen na Facebook grupe Vesele mame i Mame iz Požege te osobnim putem na društvenim mrežama.

5.7.1. Vrste uzorka

Slučajan uzorak.

5.7.2. Način obrade podataka

Nakon prikupljanja podataka analizirani su odgovori, a podatci su grafički prikazani uz deskriptivan opis dobivenih rezultata.

5.8. Rezultati istraživanja

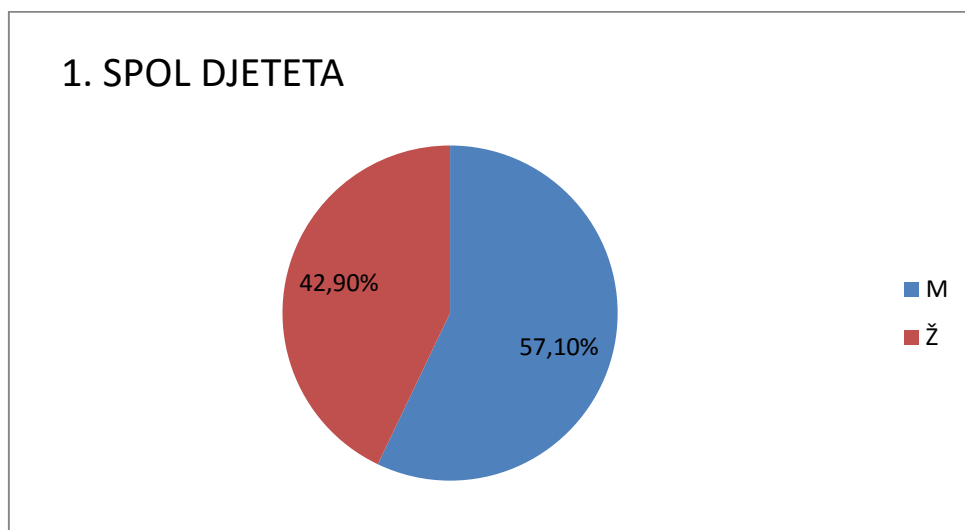
Anketa je provedena od 14.9.2017. do 18.9.2017. godine s roditeljima djece predškolske dobi. Broj ispitanika je 42. Anketa se sastojala od 8 pitanja, 7 zatvorenih i 1 otvorenog tipa. Anketa se sastojala od sljedećih pitanja:

1. SPOL DJETETA:
2. NA KOJI NAČIN NAJČEŠĆE PRIBAVLJATE SLIKOVNICE ZA VAŠE DIJETE?
3. VRIJEME KOJE VAŠE DIJETE DNEVNO PROVODI UZ KLASIČNE SLIKOVNICE
4. BIRA LI VAŠE DIJETE RADIJE SLIKOVNICE S VIŠE TEKSTA ILI VIŠE SLIKA?
5. ZNATE LI IMA LI VAŠA PREDŠKOLSKA USTANOVA PROGRAME POTICANJA VRTIĆA?

6. SMATRATE LI ČITANJE SLIKOVNICA VAŽNIM ZA RAZVOJ DJETETA?
OBRAZLOŽITE

7. KORISTE LI VAŠA DJECE MULTIMEDIJSKE/ELEKTRONSKE SLIKOVNICE?

8. KOLIKO VAŠE DIJETE DNEVNO PROVODI UZ MULTIMEDIJALNE SLIKOVNICE?

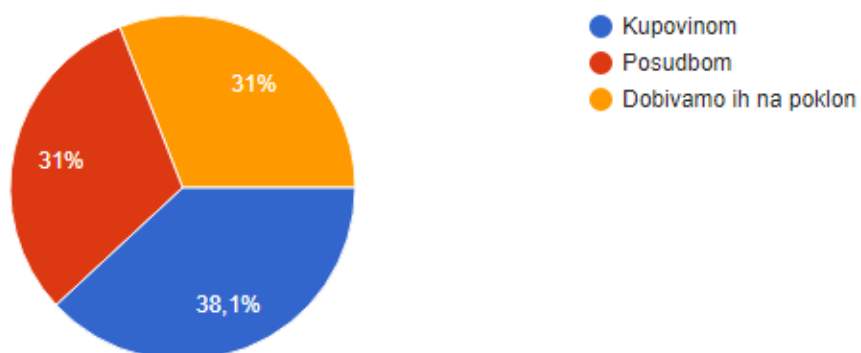

Grafikon 1: Spol djeteta

Kao što je vidljivo na grafikonu 24-ero djece je muškog spola, a 18-ero djece ženskog spola.

2. NA KOJI NAČIN NAJČEŠĆE PRIBAVLJATE SLIKOVNICE ZA VAŠE DIJETE?

42 odgovora

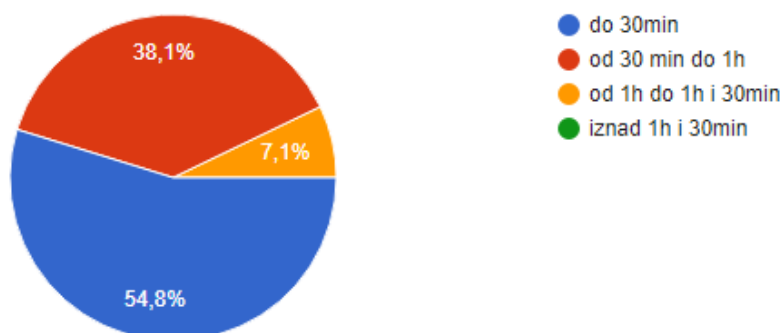

Grafikon 2: Način pribavljanja slikovnica za dijete

Prema anketama je vidljivo da 13-ero roditelja posuđuje djeci slikovnice, 13-ero ih dobiva na poklon, a 16-ero ih kupuje samo djeci.

3. VRIJEME KOJE VAŠE DIJETE DNEVNO PROVODI UZ KLASIČNE SLIKOVNICE

42 odgovora

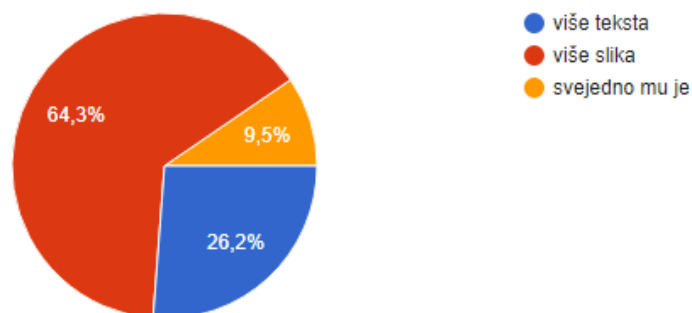

Grafikon 3: Vrijeme koje djeca provode dnevno uz klasične slikovnice

Prema anketama 23 djece provodi do 30 minuta uz klasične slikovnice, 16-ero od 30 minuta do 1h, a troje od 1h do 1h i 30 minuta. Nijedno dijete ne provodi više od 1h i 30 minuta uz klasične slikovnice.

4. BIRA LI VAŠE DIJETE RADIJE SLIKOVNICE S VIŠE TEKSTA ILI VIŠE SLIKA?

42 odgovora

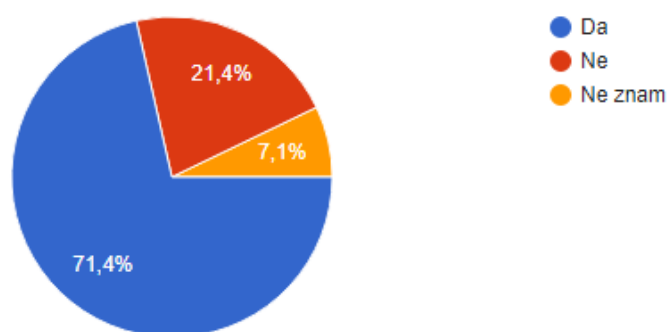

Grafikon 4: Preferencije prema slikovnicama s više teksta ili više slika

Prema anketama možemo vidjeti da 27-ero djece više preferira slikovnice sa slikama, 11-ero sa više teksta dok je 4-ero djece svejedno.

5. IMA LI VAŠA PREDŠKOLSKA USTANOVA PROGRAME POTICANJA ČITANJA?

42 odgovora

Grafikon 5: Predškolske ustanove i programi poticanja čitanja

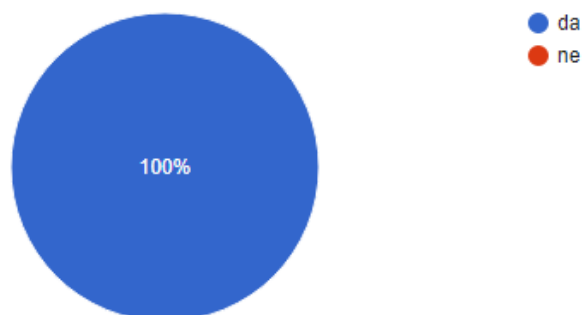
Prema anketama 30-ero roditelja je odgovorilo kako predškolske ustanove u koje idu njihova djeca imaju programe poticanja čitanja, 9-ero je odgovorilo kako nema programa poticanja

čitanja, dok troje roditelja nisu upućeni ima li predškolska ustanova programe poticanja čitanja.

6. SMATRATE LI ČITANJE SLIKOVNICA VAŽNIM ZA RAZVOJ DJETETA?

42 odgovora

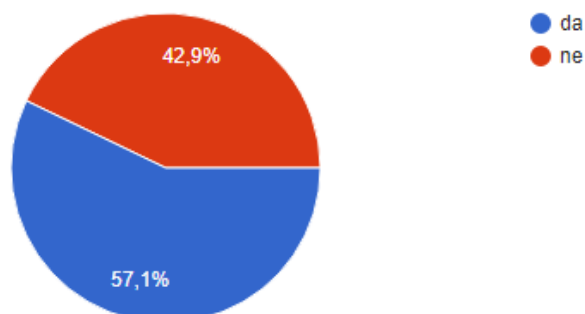

Grafikon 6: Važnost slikovnica za razvoj djeteta

Prema anketama možemo vidjeti kako svi roditelji smatraju čitanje slikovnica važnim za djetetov razvoj.

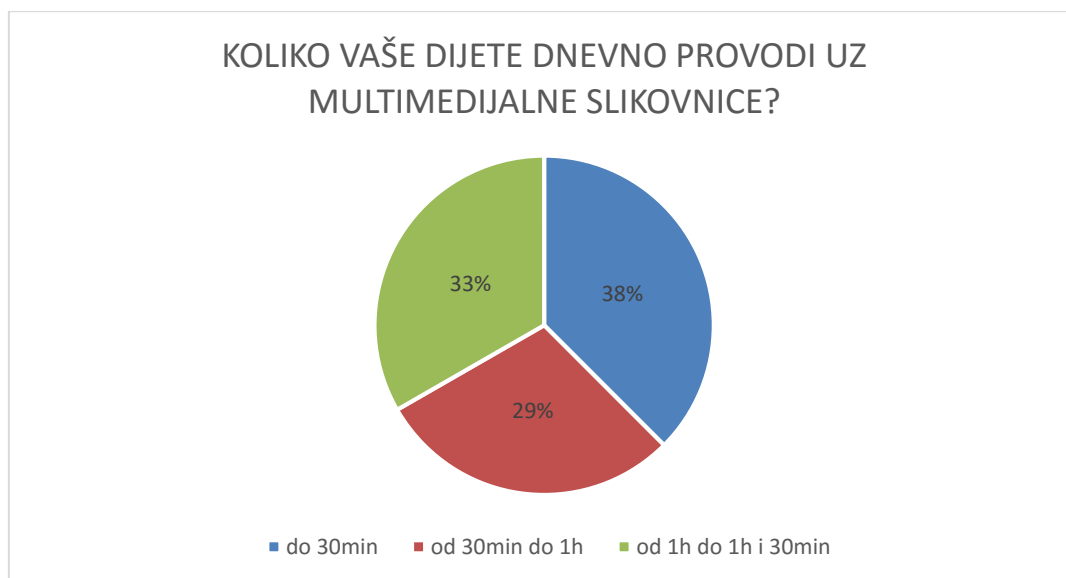
7. KORISTE LI VAŠA DJECA MULTIMEDIJSKE/ELEKTRONSKE SLIKOVNICE?

42 odgovora

Grafikon 7: Korištenje multimedijских slikovnica

Prema anketama možemo vidjeti da se 24-ero djece koriste multimedijским slikovnicama, dok se 18-ero djece ne koriste multimedijским slikovnicama.

Grafikon 8: Vrijeme provedeno uz multimedijске slikovnice

Prema anketama možemo vidjeti da 9-ero djece provodi do 30 minuta uz multimedijalne slikovnice, 7-ero djece provodi od 30min do 1h, dok 8-ero djece provodi do 1h do 1h i 30 minuta uz multimedijalne slikovnice.

5.8.1. Analiza hipoteza istraživanja

Prije samog istraživanja postavljene su hipoteze koje sam kasnije usporedila s dobivenim rezultatima. Prva hipoteza odnosila se na to da roditelji smatraju slikovnice važne za razvoj njihove djece. Svi ispitanici su na pitanje smatraju li da su slikovnice važne za razvoj djeteta odgovorili pozitivno i time potvrdili postavljenu hipotezu. Najčešći razlozi zašto roditelji misle da su slikovnice važne za razvoj djeteta su učenje slova i priprema za školu, bolje učenje, prepričavanje te pamćenje, kako bi dijete pronašlo užitek u čitanju i nastavilo čitati u budućnosti, zbog savladavanja vještina kao što su govor, čitanje i pisanje te zbog učenja o novim stvarima.

Druga hipoteza pretpostavlja da djeca predškolske dobi radije biraju slikovnice s više teksta nego one s više slika, što nije potvrđeno budući da je 27-ero roditelja odgovorilo kako njihova djeca više preferiraju slikovnice sa slikama, dok je 11-ero roditelja odgovorilo kako njihova djeca više vole slikovnice s tekstom.

Treća hipoteza pretpostavlja da većina predškolskih ustanova ima programe za poticanje čitanja i pisanja što je potvrđeno pozitivnim odgovorom 30-ero roditelja.

Četvrta hipoteza pretpostavlja da se u današnje vrijeme većina predškolske djece koristi multimedijalnim slikovnicama što je potvrđeno pozitivnim odgovorom od 57,1% ispitanika.

6. ZAKLJUČAK

Slikovnice su od iznimne važnosti za djecu predškolske dobi te njihov razvoj što nam iznosi sama teorija kao i dobiveni rezultati istraživanja gdje većina roditelja smatra da slikovnice pripremaju djecu za školu, proširuju njihov spoznajni svijet, utječu na razvoj govora, pamćenja te bogatstvo rječnika.

U današnje vrijeme osim klasičnih slikovnica više od polovice djece koriste se multimedijalnim slikovnicama te prema istraživanju možemo vidjeti kako im je koncentracija uz multimedijalne slikovnice većinom duža od 30 minuta.

Važno je poticati djecu na korištenje slikovnica u predškolskim ustanovama provođenjem različitih aktivnosti, ali isto tako bitan je i poticaj roditelja u obiteljskom okruženju. Iz rezultata dobivenih istraživanjem možemo vidjeti kako većina predškolskih ustanova ima programe poticanja čitanja.

U teoretskom dijelu možemo uvidjeti kako se djeca predškolske dobi sve više počinju zainteresirati za slova te više teksta u slikovnicama pa su takve i pretpostavke bile, no ovo istraživanje to nije dokazalo.

LITERATURA

1. Crnković, M., (1980). *Dječja književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
2. Čačko, P. (2000). Slikovnica, njezina definicija i funkcije. U: Javor, R. (ur.), *Kakva knjiga je slikovnica: zbornik*. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.
3. Halačev, S. (2000). Sadržaj slikovnica kao prilog razvoju samopouzdanja u djece. U: Javor, R. (ur.), *Kakva knjiga je slikovnica: zbornik*. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.
4. Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD (2006). *Čitajmo im od najranije dobi: preporučni popis slikovnica s anotacijama*. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/132> (18.9.2017.).
5. Martinović, I., Stričević, I. (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. *Libellarium*, 4(1), str. 139 – 63.
6. McKenna M. (2006). *International Handbook of Literacy and Technology*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
7. N.N. (1979). Psihički razvoj djeteta od rođenja do 12. godine. *Obnovljeni život: časopis za filozofiju i religijske znanosti*, 34(6), str. 498-503.8.
8. Nikolajeva, M. (2003). Verbal And Visual Literacy: The Role of Picturebooks in the Reading Experience of Young Children. U: N. Hall, J. Larson, i J. Marsh (ur.) *Handbook of Early Childhood Literacy*. London - New Delhi: Tohousands Oaks - Sage Publications.
9. Petrovič-Sočo, B. (1997). *Dijete, odgajatelj i slikovnica: akcijsko istraživanje*. Zagreb: Allinea.
10. Selimović, H., Karić, E. (2011). Učenje djece predškolske dobi. *Metodički obzori* 11, 6(1), str. 145-160.
11. Planet Zoe: knjižara za roditelje, službena stranica (c. 2015). *Razvoj govora u predškolskoj dobi*. Dostupno na: <https://www.planetzoe.hr/razvoj-govora-u-predskolskoj-dobi/> (18.9.2017.).
11. Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi: priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi*. Zagreb: Tehnička knjiga.

PRILOZI

Prilog 1. Tablica slika

Slika 1: Slikovnica.....	7
Slika 2: Leporello slikovnica Slika 3: Pop-up slikovnica.....	8

Prilog 2. Tablica grafikona

Grafikon 1: Spol djeteta	14
Grafikon 2: Način pribavljanja slikovnica za dijete	15
Grafikon 3: Vrijeme koje djeca provode dnevno uz klasične slikovnice	15
Grafikon 4: Preferencije prema slikovnicama s više teksta ili više slika	16
Grafikon 5: Predškolske ustanove i programi poticanja čitanja	16
Grafikon 6: Važnost slikovnica za razvoj djeteta.....	17
Grafikon 7: Korištenje multimedijских slikovnica	18
Grafikon 8: Vrijeme provedeno uz multimedijске slikovnice.....	18

Prilog 3. Korištena anketa

Poštovani roditelji,

ispunjavanjem ovog anketnog upitnika pomažete u izradi završnog rada pod nazivom „Uloga i važnost slikovnice u predškolskoj dobi“ prijavljenog na Odsjeku ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na Fakultetu za odgoje i obrazovne znanosti u Osijeku.

Ispunjavanje ovog upitnika je anonimno i dobrovoljno, stoga vas molim da u svrhu prikupljanja što relevantnijih i točnijih podataka na svako pitanje odgovorite iskreno te da upitnik ispunite u cijelosti, jer se u protivnom vaši odgovori neće moći koristiti.

Unaprijed zahvaljujem na suradnji!

Kata Darmopil,

studentica Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

1. SPOL DJETETA: M   Ž

NA KOJI NAČIN NAJČEŠĆE PRIBAVLJATE SLIKOVNICE ZA VAŠE DIJETE?

- a) kupovinom
- b) posudbom
- c) dobivamo ih na poklon

2. VRIJEME KOJE VAŠE DIJETE DNEVNO PROVODI UZ KLASIČNE SLIKOVNICE

- a) do 30 minuta
- b) od 30 minuta do 1h
- c) od 1h do 1h i 30min
- d) iznad 1h i 30min

3. BIRA LI VAŠE DIJETE RADIJE SLIKOVNICE S VIŠE TEKSTA ILI VIŠE SLIKA?

- a) više teksta
- b) više slika
- c) svejedno mu je

4. ZNATE LI IMA LI VAŠA PREDŠKOLSKA USTANOVA PROGRAME POTICANJA VRTIĆA?

- a) da
- b) ne

5. SMATRATE LI ČITANJE SLIKOVNICA VAŽNIM ZA RAZVOJ DJETETA?
OBRAZLOŽITE

- a) da _____
- _____
- _____

b) ne _____

_____

_____

6. KORISTE LI VAŠA DJECE MULTIMEDIJSKE/ELEKTRONSKE SLIKOVNICE?

a) da

b) ne

7. KOLIKO ČESTO VAŠE DIJETE DNEVNO PROVODI UZ MULTIMEDIJALNE
SLIKOVNICE?

a) do 30 minuta

b) od 30 minuta do 1h

c) od 1h do 1h i 30min

d) iznad 1h i 30min

